

PROSJEKT KARTLEGGING AV DIGITAL BASISKOMPETANSE

ØFR - SLUTTRAPPORT

Bakgrunn for prosjektet:

Øst-Finnmark Regionråd har et ønske om å styrke regionens generelle it-kompetanse for kommuneansatte. Første del av prosjektet var å kjøre en anonym kartlegging for å fastslå nåtilstanden som utgangspunkt for videre arbeid.

Prosjektbeskrivelse:

Målet med prosjektet var å kartlegge, og deretter løfte, den digitale kompetansen i kommunene i Øst-Finnmark slik at Øst-Finnmark framstår som en ledende og proaktiv region på digital basiskompetanse. Del 1 av prosjektet var å kartlegge de ansattes digitale kompetanse og denne rapporten omhandler resultatene fra kartleggingen som er utført basert på Datakortet sin modell. Med utgangspunkt i Datakortets metode for å kartlegge kompetanse er det gjennomført en kartleggingstest i 7 av 9 kommuner i regionen. Denne rapporten avslutter del 1.

Oppsummering del 1

Prosjektet har vist resultat som ikke avviker så mye fra tilsvarende undersøkelser i andre organisasjoner.

Det har blitt dokumentert til dels store mangler i grunnleggende dataferdigheter.

Det er ikke laget detaljerte analyser på grupper ut fra alder, stilling osv pga det lave antallet deltakere som da ville bryte med anonymiteten som var en forutsetning i prosjektet.

Det var en veldig stor variasjon i deltakelsen fra de enkelte kommunene. Vi har en spredning fra Gamvik med en deltakelse på 70% til Tana på 18%. Resultat per kommune må vurderes i henhold til andelen deltakere.

Videre arbeid – del 2

Prosjektet har dokumentert et stort behov for kompetanseheving. Dette bør gjøres planmessig og gjerne som et regionalt prosjekt som kan gi stordriftsfordeler og større effekt ved at det blir en «snakkis» i regionen. Det vil også lettere kunne gi en ønsket renomme-messig effekt for regionen som helhet.

RESULTAT FRA DEL 1 - KARTLEGGING

Om Datakortets metode – fra fagplan til test

Det ble tilsendt et forslag til fagplan for gjennomsyn slik at kommunene kunne få mulighet til å komme med innspill til endringer/tilpasninger. Det endte med at fire kommuner, Berlevåg, Tana, Nesseby og Vadsø fikk denne tilsendt. Ingen av disse kommunene hadde imidlertid noen ønsker om lokale tilpasninger eller endringer og fagplanen ble dermed brukt uendret i forhold til forslaget som var gitt. Fagplanen er utviklet gjennom nasjonalt og internasjonalt arbeid gjennom en årrekke og basert på retningslinjer fra bla. Utdanningsdirektoratet. Fagplanen er brukt i en rekke andre prosjekter, blant annet nylig i Sør-Varanger kommune.

Vedlagt fagplan ble dermed utgangspunkt for det de ansatte ble testet i.

Spørsmål

Datakortet satte så sammen en test med spørsmål tilhørende alle modulene i fagplanen. Det ble gitt mulighet for involvering i utviklingen av spørsmål til de ulike emnene i fagplanen uten at noen responderte.

Kvalitetssikring av spørsmålene ble gjort av Datakortet og kommunene Berlevåg og Tana, i flere omganger, før de ble lagt inn i endelig test. Det kom ingen ønsker om endringer eller andre tilbakemeldinger på spørsmålene og de ble dermed lagt inn uten endringer. Spørsmålene i testen er brukt i tidligere prosjekter og dermed kvalitetssikret i flere omganger og over tid.

Test

Det ble levert en test i digital basiskompetanse til hver kommune som deltok. Navnet på testen var : «Digital basiskompetanse i <navn på kommune>». Hver kommune fikk også egen testbakgrunn der kommunevåpen var lagt inn. Kartleggingstesten inneholdt 30 spørsmål fordelt på emnene i fagplanen, slik:

- Bruk av datamaskin og filbehandling – 8 spørsmål
- Enkel tekstbehandling (Word) – 7 spørsmål
- Internett (Chrome) – 7 spørsmål
- E-post (Outlook) – 8 spørsmål

Test-tiden ble satt til 35 minutter da vi av tidligere erfaring vet at gjennomsnittlig tidsbruk per spørsmål er cirka 30-40 sekunder. Med dette utgangspunktet ville altså en gjennomsnittlig ansatt bruke cirka 20 minutter på en test med 30 spørsmål og vi regnet da 35 minutter som tilstrekkelig.

Etter endt test fikk den ansatte umiddelbart opp en tilbakemeldingsside der det framgikk hvordan de hadde gjort det på testen som helhet, samt at de fikk resultat per hovedkategori (se fagplan for kategorier). Tilbakemeldingssiden ble også levert med den enkelte kommunes kommunevåpen.

Levering av test

Basert på mottatt e-postadresse til den ansatte ble det sendt ut informasjon om hensikten med test, hvordan logge inn og det ble opplyst at testen var anonym overfor arbeidsgiver. Det ble også lagt ved en link til en demo-test slik at alle skulle få mulighet til å gjøre seg kjent med hvordan navigere i test og hvordan avslutte test. Alle ansatte fikk kun ett forsøk på testen.

Informasjonsflyt

Den enkelte kommune fikk også tilsendt forslag til informasjon som skulle gå ut internt i kommunen til alle ansatte med en oppfordring om å ta testen så snart som mulig.

Testen ble gjennomført anonymt i alle kommuner. Det leveres derfor ikke resultat for enkelte ansattes og alle persondata er fjernet fra alle rapporter.

Tidsplan

Dialog med kommuner og testing ble gjennomført i perioden oktober 2019 til mars 2020.

Tall og resultater for regionen samlet:

Antall innmeldte: 1.237

Antall som startet test: 488

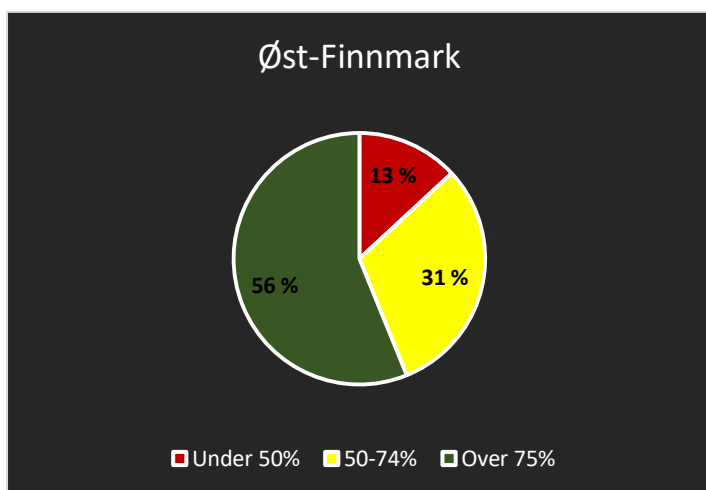
Deltakelse i prosent: 39%

Antall med score under 50%: 64

Antall score 50%-75%: 150

Antall score over 75%: 274

Diagrammet viser hvordan de ansatte fordeler seg etter score på testen. Det er tre kategorier og de er: fra 0-50% (Rød), 50-74% (Gul) og 75-100% (Grønn)

Figur 1: Resultater Øst-Finnmark

Kakediagrammet viser hvordan de ansatte fordeler seg over skalaen. 56% av de ansatte i regionen har en digital basiskompetanse som kan karakteriseres som tilfredsstillende. 31% som befinner seg i et område der de har en del kunnskap, men trenger opplæring. 13% viser at de har et stort behov for opplæring.

Når en i tillegg vet at mange av de som ikke har gjennomført testen (749 ansatte) høyst sannsynlig befinner seg i rød eller gul gruppe, så viser kartleggingen at det er et stort behov for opplæring i regionen.

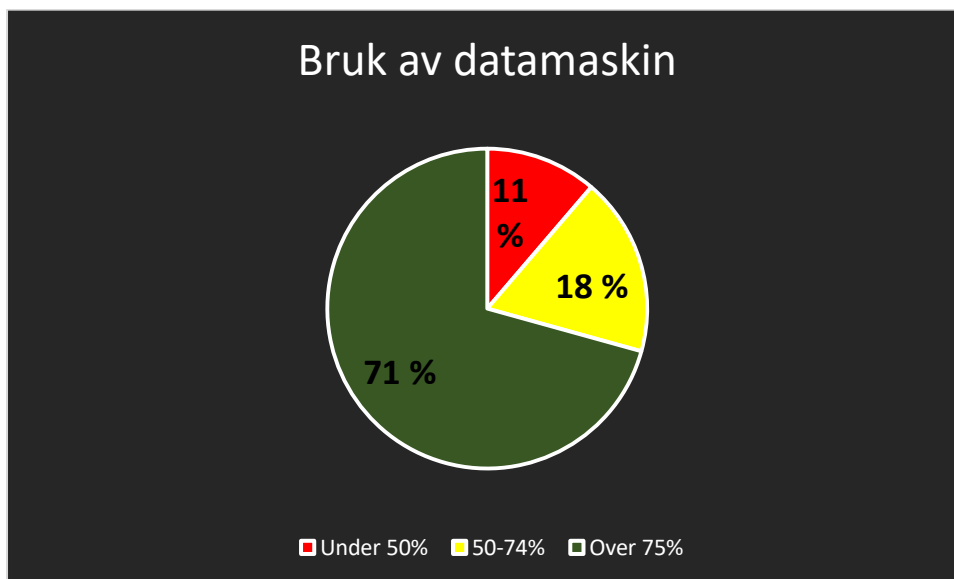
Resultater for regionen som helhet – Bruk av datamaskin og filbehandling

Diagrammet under viser resultatene fordelt på fagområde, se vedlegg for detaljert fagplanbeskrivelse.

Det er tre kategorier og de er: fra 0-50% (Rød), 50-74% (Gul) og 75-100% (Grønn).

Vi ser her at for bruk av datamaskin og filbehandling var det 71 % av de som deltok som fikk et tilfredsstillende resultat. Med andre ord var det 29 % som dokumenterte et behov for opplæring.

I tillegg har vi alle de som ikke deltok hvor vi erfaringsmessig antar de med lavest ferdighetsnivå befinner seg.

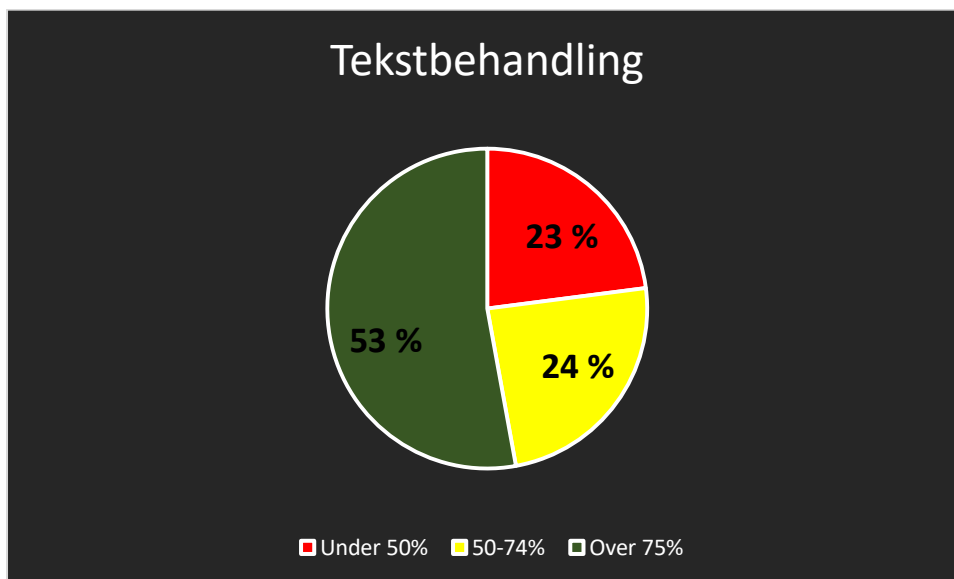
Resultater for regionen som helhet – Tekstbehandling

Diagrammet under viser resultatene fordelt på fagområde, se vedlegg for detaljert fagplanbeskrivelse.

Det er tre kategorier og de er: fra 0-50% (Rød), 50-74% (Gul) og 75-100% (Grønn).

Vi ser her at for tekstbehandling var det 53 % av de som deltok som fikk et tilfredsstillende resultat. Med andre ord var det 47 % som dokumenterte et behov for opplæring.

I tillegg har vi alle de som ikke deltok hvor vi erfaringsmessig antar de med lavest ferdighetsnivå befinner seg.

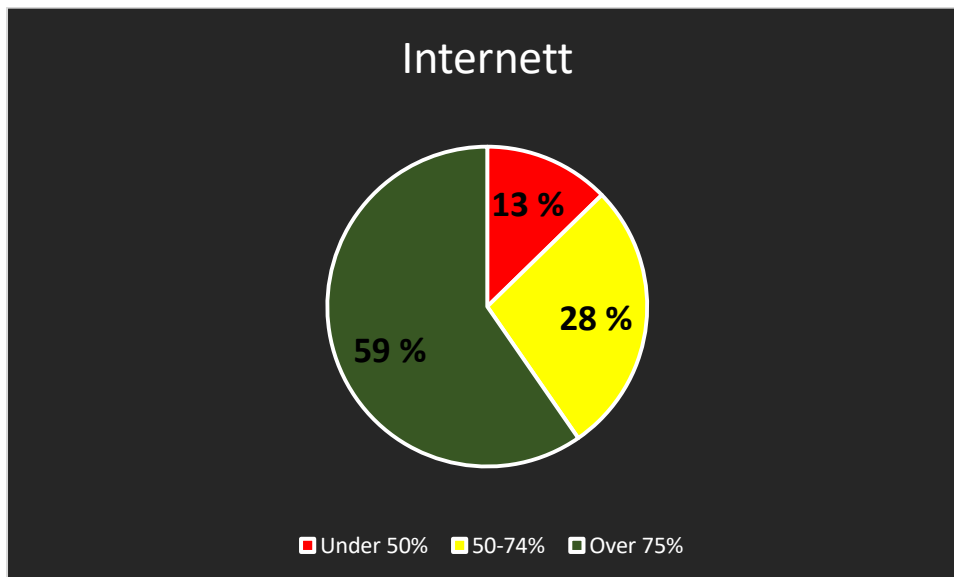
Resultater for regionen som helhet – Internett

Diagrammet under viser resultatene fordelt på fagområde, se vedlegg for detaljert fagplanbeskrivelse.

Det er tre kategorier og de er: fra 0-50% (Rød), 50-74% (Gul) og 75-100% (Grønn).

Vi ser her at for Internett var det 59 % av de som deltok som fikk et tilfredsstillende resultat. Med andre ord var det 41 % som dokumenterte et behov for opplæring.

I tillegg har vi alle de som ikke deltok hvor vi erfaringsmessig antar de med lavest ferdighetsnivå befinner seg.

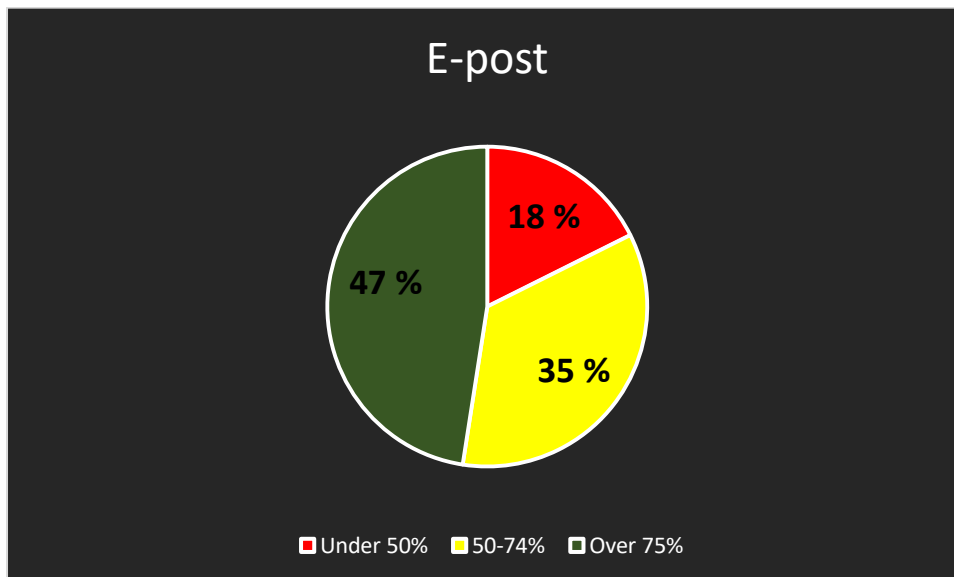
Resultater for regionen som helhet – E-post

Diagrammet under viser resultatene fordelt på fagområde, se vedlegg for detaljert fagplanbeskrivelse.

Det er tre kategorier og de er: fra 0-50% (Rød), 50-74% (Gul) og 75-100% (Grønn).

Vi ser her at for bruk av e-post var det 47 % av de som deltok som fikk et tilfredsstillende resultat. Med andre ord var det 53 % som dokumenterte et behov for opplæring.

I tillegg har vi alle de som ikke deltok hvor vi erfaringsmessig antar de med lavest ferdighetsnivå befinner seg.

Resultater per kommune

Berlevåg:

Antall innmeldte: 118

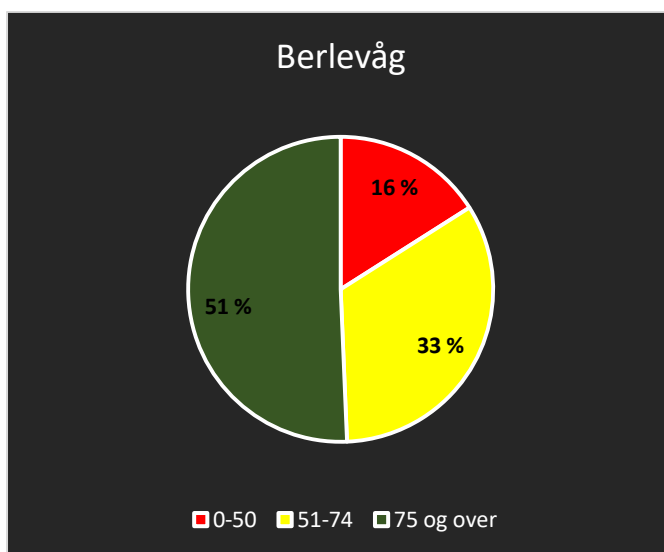
Antall som startet test: 75

Deltakelse i prosent: 64%

Antall score under 50%: 12

Antall score 50%-75%: 25

Antall score over 75%: 38

Båtsfjord:

Antall innmeldte: 222

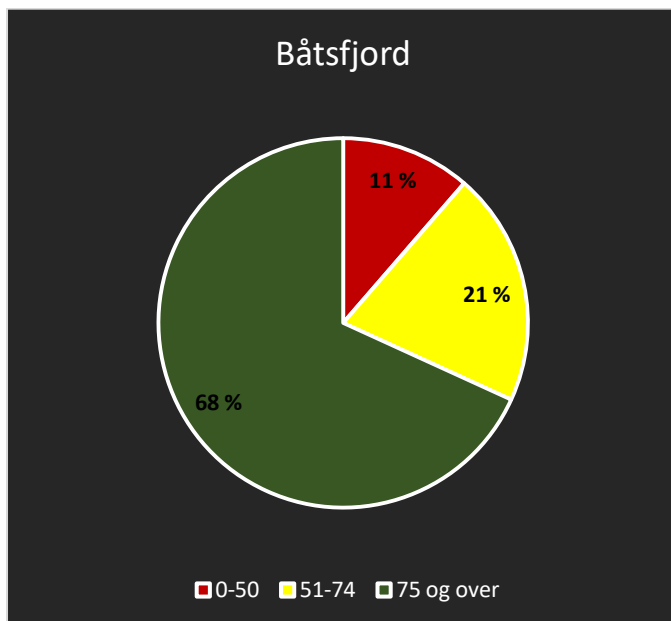
Antall som startet test: 88

Deltakelse i prosent: 40%

Antall score under 50%: 12

Antall score 50%-75%: 25

Antall score over 75%: 38

Gamvik:

Antall innmeldte: 162

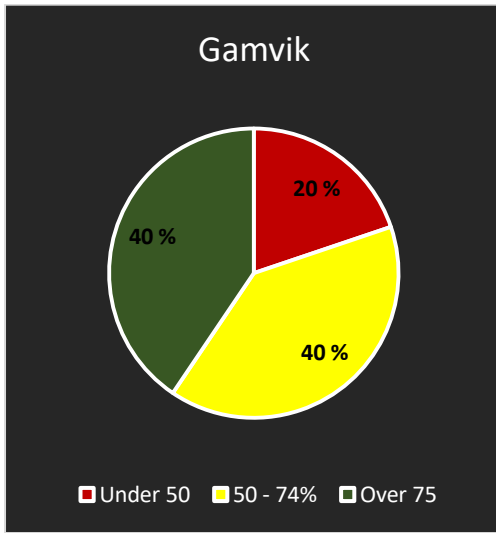
Antall som startet test: 111

Deltakelse i prosent: 69%

Antall score under 50%: 22

Antall score 50%-75%: 44

Antall score over 75%: 45

Lebesby:

Antall innmeldte: 231

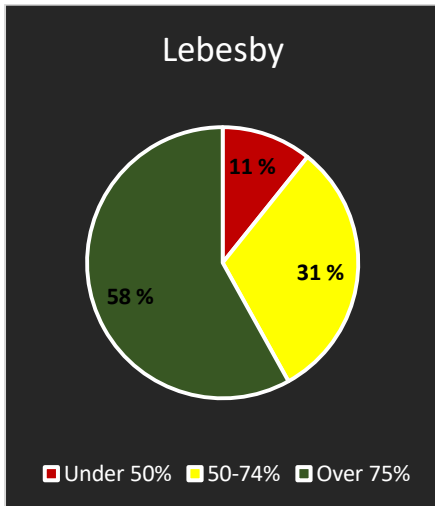
Antall som startet test: 93

Deltakelse i prosent: 40%

Antall score under 50%: 10

Antall score 50%-75%: 29

Antall score over 75%: 54

Nesseby:

Antall innmeldte: 174

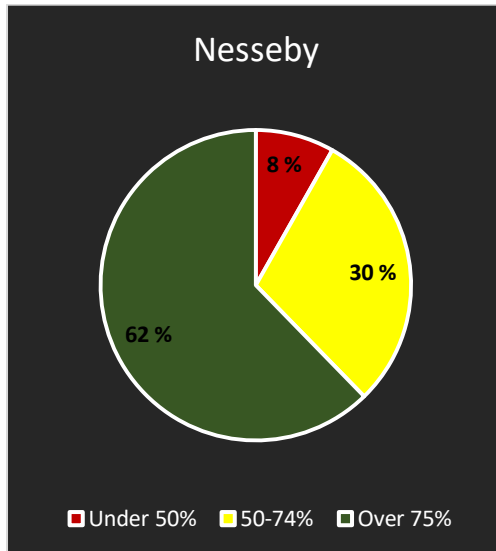
Antall som startet test: 61

Deltakelse i prosent: 35%

Antall score under 50%: 5

Antall score 50%-75%: 18

Antall score over 75%: 38

Tana:

Antall innmeldte: 330

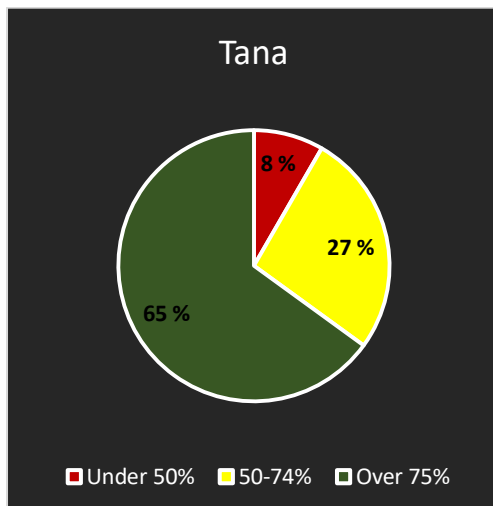
Antall som startet test: 60

Deltakelse i prosent: 18%

Antall score under 50%:

Antall score 50%-75%:

Antall score over 75%:

Vadsø:

Deltok ikke innen satt tidsfrist.

Vardø:

Deltok ikke innen satt tidsfrist.

Oppsummering:

Dersom en legger til grunn at en ansatt bør ha en score på 75% eller over så er det et stort opplæringsbehov tilstede i alle kommuner. Oversikten over Øst-Finnmark viser at det er 56 prosent som ville fått karakteren «bestått» dersom dette var en sertifisering med beståttgrense på 75%. Det er også vår erfaring at de som velger å ikke ta test ofte er de som trenger opplæring mest og det er derfor grunn til å anta at resultatet ville blitt betydelig dårligere dersom alle hadde deltatt. Dette basert på erfaring og resultater fra tidligere prosjekter.

Datakortet måtte bruke veldig mye tid på oppfølging. Tidsfrister ble endret flere ganger.

Resultatmålet som sier at kommunene skal løftes for å møte fremtiden som en ledende region på digital basiskompetanse er innen rekkevidde, men for å nå målet må det lokal forankring og engasjement til i neste fase.

Det var en veldig stor variasjon i deltakelsen fra de enkelte kommunene. Vi har en spredning fra Gamvik med en deltakelse på 70% til Tana på 18%. Det er nevnt i prosjektbeskrivelsen at dette prosjektet krever lokal forankring og deltakelse i alle kommuner og det er tydelig at man ikke lyktes med dette i alle kommunene. Det er viktig å ha en person i hver kommune som driver prosjektet, noe som kan tas med videre til neste fase som gjelder opplæring.

Kirkenes,

Bernt Nilsen, Datakortet AS

Sven Inge Astrup, Datakortet AS

Vedlegg:

Fagplan

Digital kompetanse - fagplan Øst Finnmark regionråd

Kategori		Område		Kunnskap/ Ferdighet
1. Bruk av datamaskin og filbehandling	1.1	<i>Informasjonsteknologi, maskinvare, programvare</i>	1.1.1	Kjenne til de grunnleggende begrepene IT/IKT, maskinvare, operativsystem, brukerprogram.
			1.1.2	Kjenne til de vanligste portene på en datamaskin.
	1.2	<i>Skrivebordet</i>	1.2.1	Bruk av skrivebordet. Kjenne til innholdet på skrivebordet, navigere i Start-menyen, starte programmer.
			1.3	<i>Vinduer</i>
	1.3.2	Kunne minimere, maksimere, gjenopprette, lukke, endre størrelse på vinduer. Veksle mellom vinduer.		
	1.4	<i>Filer og mapper</i>	1.4.1	Forstå hvordan operativsystemet viser disker, mapper og filer i en hierarkisk struktur.
			1.4.2	Opprette mapper.
			1.4.3	Flytte, kopiere, slette filer og mapper.
			1.4.4	Lagre og navngi filer og dokumenter.
			1.4.5	Kunne opprette snarveier til programmer, dokumenter, mapper.
			1.4.5	Kunne komprimere filer og mapper, samt forstå hvorfor komprimere.
			1.4.6	Forstå hvordan papirkurven brukes. Hva som legges dit, hvordan du gjenoppretter en fil/mappe og tømmer papirkurven.
			1.4.7	Søke etter filer og mapper.

Kategori		Område		Kunnskap/ Ferdighet
	1.5	Trådløse nettverk	1.5.1	Kjenne til ulike typer nettverk.
			1.5.2	Vite hva VPN er.
			1.5.3	Kjenne til farene ved bruk av ukrypterte trådløse nettverk.
	1.6	Bruke hjelpefunksjonene	1.6.1	Bruke hjelpefunksjonen i operativsystemet.
2. Tekst-behandling	2.1	Skrive inn tekst	2.1.1	Starte og avslutte et tekstbehandlingsprogram. Opprette et nytt dokument. Åpne et dokument.
			2.1.2	Skrive inn tekst. Redigere tekst. Slette tekst. Bruke avsnitt.
			2.1.3	Merke tekst. Ord, setning, avsnitt, hele dokumentet.
			2.1.4	Vite hvordan man bruker spor endringer og legger til kommentarer
			2.1.5	Flytte, kopiere tekst i/mellom dokument.
			2.1.6	Kjenne til noen nyttige tastaturnarveier.
			2.1.7	Bruke angrefunksjonen.
	2.2	Formatere tekst	2.2.1	Endre skrift og størrelse på tekst.
			2.2.2	Bruke fet, kursiv, understreket effekt på tekst.
			2.2.3	Justere tekst. Venstre, midtstilt, høyre.
			2.2.4	Bruke punktmerket liste.
			2.2.5	Vise avsnittsmerker og formateringsymboler.
			2.2.6	Kunne bruke funksjonen søk og erstatt.

Kategori		Område		Kunnskap/ Ferdighet
	2.3	Lagre	2.3.1	Lagre et dokument. Lagre med et annet navn og et annet sted.
			2.3.2	Lagre som annen filtype, for eksempel PDF.
	2.4	Utskrift	2.4.1	Vite hvordan en kan se ulike visningsformater og forhåndsviser et dokument.
3. Internett	3.1	Begrep	3.1.1	Kjenne til hva Internett er.
	3.2	Navigering	3.2.1	Bruke nettsider og lenker.
			3.2.2	Opprette og bruke bokmerker (Favoritter) i nettleseren.
	3.3	Informasjonssøk	3.3.1	Kjenne til en eller flere søkemotorer.
			3.3.2	Bruke ord og frasesøk i søkemotorer og kjenne til «gode» søkeord og hvordan finne dem.
			3.3.3	Bruke resultatet av søk for å finne informasjon.
			3.3.4	Utøve kildekritikk og kritisk refleksjon over søkeresultater, også ved bruk av Wikipedia.
	3.4	Sikkerhet	3.4.1	Være oppmerksom på hva som oppgis av person – og betalingsinformasjon.
			3.4.2	Vite hva ID-tyveri er og hvordan unngå det, bla ikke å oppgi brukernavn og passord eller annen sensitiv informasjon.
			3.4.3	Kunne identifisere et trygt nettsted.
			3.4.4	Kjenne til rutiner for hvordan lage sikre passord.
	3.5	Utskrift	3.5.1	Forhåndsviser nettside.
			3.5.2	Bruke grunnleggende utskriftvalg. Alt, merket område.

Kategori		Område		Kunnskap/ Ferdighet	
4. Elektronisk post	4.1	<i>Opprette og sende e-post</i>	4.1.1	Forstå oppbygging av en e-postadresse.	
			4.1.2	Opprette en ny e-postmelding. Sette inn adresse i Til-feltet. Kunne bruke blindkopi og vite hvorfor bruke det.	
			4.1.3	Kunne søke etter mottakere i Outlook.	
			4.1.3	Skrive en melding. Bruk av Emnefeltet. Skrive tekst.	
				4.1.4	Sette inn en fil som vedlegg i en e-post og kunne sette inn lenker til interne dokumenter.
	4.2	<i>Lese e-post</i>	4.2.1	Kunne videresende en e-post.	
			4.2.2	Kunne åpne og lagre mottatt vedlegg.	
			4.2.3	Kunne sortere e-post og søke i e-post.	
	4.3	<i>E-post og sikkerhet</i>	4.3.1	Vite hvorfor man ikke skal åpne filvedlegg fra ukjente avsendere.	
4.3.2			Vite hva nettfiske (phishing) er og kjenne til farene ved slike svindelforsøk per e-post.		
4.3.3			Kjenne til hva man kan se etter for å avgjøre om en e-post er et forsøk på svindel.		